

Oslo kommune

Olympiske og paralympiske leker Oslo 2022

Søknad om statstilskudd
og statsgaranti

Foto: Jarle Nytingnes, Forsidefoto: Kyrre Lien/NTB Scanpix

Olympiske og paralympiske leker på hjemmebane – en unik mulighet

Det finnes ikke mange muligheter til å skape og delta på noe stort – med ringvirkninger utover egne landegrenser og for en ny generasjon. De olympiske og paralympiske lekene i Oslo i 2022 er en slik mulighet. Da vil det være 70 år siden Oslo arrangerte lekene sist og 28 år siden lekene på Lillehammer. Nå står de to tidligere arrangørbyene bak Oslos søknad sammen med hele den norske idrettsbevegelsen. 2022 er Norges store sjanse til på ny å være vertskap for vinterlekene.

Lekene i Oslo vil være en unik anledning til å vise fram Norge som wintersportsdestinasjon, som moderne kunnskapssamfunn og som en attraktiv samarbeidspartner. Arrangementet skal inspirere mennesker til å velge mer aktive liv, uansett forutsetninger eller interesser; liv i bevegelse, liv i fellesskap, liv med mening. Vi ønsker leker som setter varige fotavtrykk. Vår ambisjon er å bruke lekene til å gi et merkbart løft for en ny generasjon – for idretten, for kulturen, for Oslo by, for deltagende kommuner og for hele Norge.

Vi vil lage et flott arrangement, forankret i norske verdier og der hele verden er invitert. Basert på hovedideen «Games in the City» ønsker vi å la en ny generasjon i Norge ta del i den fantastiske opplevelsen, atmosfæren, feiringen, idrettsgleden og prestasjonene i vinterlekene på nært hold. Vi har arbeidet fram et konsept som vi mener vil stå sterkt i den harde internasjonale konkurransen som ligger foran oss.

Oslo kommune og Norges idrettsforbund ønsker sammen med våre samarbeidskommuner Ringeby, Øyer, Lillehammer, Lørenskog og Bærum å vinne de olympiske og paralympiske vinterleker til Norge i 2022.

Vi ber gjennom denne søknaden om tilslutning fra staten til beslutningen om å søke om olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i februar 2022. Oslo kommune og Norges idrettsforbund ser fram til en god dialog med Kulturdepartementet rundt søknaden om statlig tilskudd og statsgaranti for De olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i 2022.

Oslo, 14.06.2013

For Oslo kommune

Stian Berger Røslund
Byrådsleder

For Norges idrettsforbund og
olympiske og paralympiske komité

Børre Rognlien
Idrettspresident

Innhold

Innledning	
Olympiske og paralympiske leker på hjemmebane – en unik mulighet	1
Innhold	3
Søknad om statsgaranti og tilskudd	4
Hvorfor	
En nasjonal begivenhet som binder landet sammen	6
Vi satser der vi har særlige fortrinn	8
Idretten har pekt på Oslo	9
Et utstillingsvindu for Norge	10
Lekenes endringskraft	12
Om De olympiske og paralympiske lekene	14
«Olympism is a philosophy of life»	15
Olympic values	18
Paralympiske leker	20
De olympiske og paralympiske lekene – et taktskifte for norsk idrett	24
For alle dem som gløder	26
Ny giv for norsk toppidrett	27
Idrett for alle	29
Hvordan	
«Games in the City»	31
Konkurransarenaene	32
Byutvikling	40
Et arrangement for alle	46
Årene fram mot 2022	48
Fysisk aktivitet og frivillighet	50
Kultur	53
En drivkraft for innovasjon og nytenkning	54
Organisering og finansiering	
Vi løfter i fellesskap	57
Vedlegg	61

Søknad om statsgaranti og tilskudd

Oslo kommune og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) søker med dette staten, ved Kulturdepartementet, om en statsgaranti og et tilskudd for å arrangere De olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i 2022.

Vi ber med dette om:

Statlig tilskudd til offentlige utgifter til olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i 2022

Tilsagn om statlig bruttogaranti for gjennomføringen av olympiske og paralympiske vinterleker i Oslo i 2022

Med dette søknadsdokumentet ønsker vi å gi staten, herunder Kulturdepartementet, et best mulig grunnlag for å vurdere sin tilslutning til det videre søknadsarbeidet. Sentralt i dokumentet er:

En begrunnelse for hvorfor vi bør arrangere olympiske og paralympiske leker i Oslo i 2022

En beskrivelse av hvordan arrangementet planlegges og er tenkt gjennomført

Et forslag til finansieringsmodell / kostnadsfordeling mellom partene

Grunnlaget for statsgarantisøknaden er et omfattende utredningsarbeid. Vedlagt denne søknaden til staten

følger en konseptvalgutredning (KVU) som er utarbeidet etter de formkrav som statens investeringsregime stiller til slike utredninger. Utredningen drøfter behov, mål og krav knyttet til gjennomføringen av lekene. Den omfatter i tillegg en samfunnsøkonomisk analyse av ulike konsepter. Utredningen vil bli gjenstand for ekstern kvalitetssikring i henhold til statens krav og i henhold til de forventninger som Kulturministeren presiserte i brev av 13. mai 2013 til Oslo kommune.

Det er vår oppfatning at denne søknaden, inkludert alle underlagsdokumenter, fullt ut tilfredsstiller alle krav fra Kulturdepartementet som fremkommer i ovennevnte brev. Dokumentene er tilstrekkelig detaljerte, fullstendige, oppdaterte og etterprøvbare. Dette gjelder også for alle tiltak i samarbeidskommunene.

Ved positivt tilsagn og enighet mellom de tre partene idrett, kommuner og stat vil det bli utarbeidet en søknad til Den internasjonale olympiske komité (IOC) om De olympiske og paralympiske leker til Oslo i 2022.

Tildelingen av rollen som vertsby for De olympiske og paralympiske lekene i 2022 skjer i forbindelse med IOCs session i Kuala Lumpur den 31. juli i 2015. Dersom meldingen fra Kuala Lumpur er at «The decision is Oslo», vil det etableres en organisasjonskomité som vil få ansvaret for å planlegge og gjennomføre arrangementet. Organisasjonskomiteen (The Oslo Organising Committee of the Olympic and Paralympic Games – OOCOG) forutsettes å bli organisert som et eget rettssubjekt eiet av staten, kommunene og idretten, der staten er majoritetseier.

Denne søknaden til staten ved Kulturdepartementet gjennomgår i hovedsak tre forhold:

1. En begrunnelse for hvorfor vi bør arrangere olympiske og paralympiske leker i Oslo i 2022
2. En beskrivelse av hvordan arrangementet planlegges og er tenkt gjennomført
3. Et forslag til finansieringsmodell/kostnadsfordeling mellom partene

En nasjonal begivenhet som binder landet sammen

«Vinter-OL i 1952 og 1994 inspirerte hver sin generasjon unge til livslang idrettsglede. Med et vinter-OL i 2022 skal vi gi dagens unge de samme mulighetene»

– Fabian Stang, ordfører i Oslo

De olympiske og paralympiske lekene bringer mennesker nærmere hverandre. Det handler om opplevelsen av fellesskap som oppstår blant mennesker som står tett i tett på sletta eller benker seg oppover tribunen. Det handler om øyeblikket som skapes og deles av millioner av mennesker over hele kloden – når tid, sted og aktivitet oppleves som ett og det samme på tvers av sosiale, kulturelle og geografiske grenser.

Størrelsen på arrangementet vil skape et bredt engasjement som vil bidra til positive virkninger både før og etter lekene. Bygg og anleggsutvikling vil være en varig arv som vil bestå og brukes i flere tiår. Lekene vil gi økt satsing på infrastruktur, kompetanse, merkevarebygging, kultur og folkehelse. Arrangementet vil sette et positivt og varig fotavtrykk i Oslo-regionen, Lillehammer-regionen og i landet. Og ikke mindre viktig vil lekene skape immaterielle verdier som er umulig å tallfeste. De olympiske og paralympiske lekene i Oslo i 2022 vil gi oss glede. Det vil inspirere og bygge samhold og tilhørighet for en ny generasjon.

Vi satser der vi har særlige fortrinn

«Vi følger våre verdier og ønsker å legge til rette for et fantastisk arrangement»

– Stian Berger Røsland, byrådsleder i Oslo

I Idrettsmeldingen (Meld. St. 26 (2011-2012))
«Den norske idrettsmodellen» heter det at:

«Regjeringen finner det formålstjenlig å ta utgangspunkt i at Norge har særlige naturlige forutsetninger for å arrangere vinteridrett. Det vil i praksis si at det store internasjonale idrettsarrangementet det kan være aktuelt fra statens side å bidra til å legge til Norge vil være De olympiske og paralympiske vinterleker».

De olympiske og paralympiske vinterlekene er det største idrettsarrangementet som kan arrangeres på norsk jord. I 2022 kan vi forvente 2 600 deltakere i De olympiske leker, og 550 deltakere i De Paralympiske leker. I tillegg forventes en publikumsmasse på nærmere 3 millioner, samt flere tusen pressefolk fra hele verden.

I Norge har vi naturgitte fortrinn – geografi og klima – som gjør at vi har særlige forutsetninger for å arrangere vinteridrett. Vi har en relativt godt utbygd anleggspark og dessuten profiler som hevder seg i internasjonale mesterskap til et stort engasjement fra det norske publikum. Idrett og toppidrett er viktig for Norge og nordmenn. Dette er også perspektiver som fremheves i Idrettsmeldingen. Her påpekes det i tillegg at: «Det kan også hevdes at vår posisjon som vinteridrettsnasjon, gjør at det forventes at Norge påtar seg slike arrangementer.»

Det kan så absolutt argumenteres for at vi har en forpliktelse til av og til å påta oss vertskapet for lekene. Men først og fremst er De olympiske og paralympiske lekene på hjemmebane en gedigen mulighet til å skape og delta i noe stort og varig for nasjonen og det internasjonale publikum. Derfor er det ingen plikt, men et privilegium å være vertskap for vinterlekene.

Idretten har pekt på Oslo

Idrettsmeldingen slår fast at:

«Det er grunn til å understreke at det er idretten selv som vil måtte avgjøre om det skal søkes om å få arrangere eventuelle olympiske leker, og det er en forutsetning for statlig medvirkning at det er en samlet norsk idrett som står bak et ønske om et vinter – OL/PL i Norge.»

I Idrettspolitisk dokument (2011-2015), heter det at det er et mål at: «Norsk idrett skal arbeide for at Norge regelmessig blir en arrangør av internasjonale mesterskap, konkurranser og stevner ved at:

særforbundene søker arrangøransvar

søknader om store mesterskap underlegges god behandling i idrettsorganisasjonen

arrangementene understøtter en helhetlig anleggsutvikling»

Kravene til idrettsanlegg, overnattingskapasitet og sikkerhet ved olympiske og paralympiske vinterleker legger føringer for hvilke byer som faktisk er i stand til å påta seg et arrangementsansvar.

Under det ekstraordinære idrettstinget i 2012 pekte en samlet norsk idrett på Oslo og Lillehammer-regionen som mulige arrangører av De olympiske og paralympiske lekene i 2022. Stor-Oslo og Lillehammer-regionen har unike kvaliteter som gjør at arrangøren både er egnet og kan nyttiggjøre seg lekene i 2022.

Oslo og Lillehammer-området har allerede mange av de anleggene som kreves for å gjennomføre lekene. I tillegg gjør kravene til infrastruktur, sikkerhet, transport, overnattingskapasitet og gjennomføringsevne Oslo best egnet til å kunne gjennomføre et arrangement av et slikt omfang.

Byen og regionen tilfredsstiller også idrettens krav om at arrangementene understøtter en helhetlig anleggsutvikling, i tråd med de nevnte betingelser i Idrettspolitisk dokument. I tillegg presiserte idrettstinget i

det ekstraordinære vedtaket at:

«Etterbruken av OL-anleggene skal møte idrettens behov og flere idretter enn vinteridrettene skal få plass i anleggene etter lekene. Lokal barne- og ungdomsidrett skal få tilgang til OL-anleggene på samme måte som i kommunale idrettsanlegg i dag.» (Referat, Ekstraordinært idrettsting, 9. juni 2012).

Staten fremhever forhold som eksisterende infrastruktur, befolkningsgrunnlag og mulig etterbruk som viktige elementer i sin vurdering av hvorvidt staten skal støtte eventuelle olympiske og paralympiske leker.

I idrettsmeldingen heter det at:

«(...) Dersom et slikt arrangement skulle bli aktuelt i framtiden, er det viktig at det tas utgangspunkt i hvor forutsetningene for å gjennomføre et OL/PL er best ut fra eksisterende og allerede planlagt infrastruktur. Det må også legges til grunn at de nyinvesteringer som eventuelt må gjøres, så langt det er mulig kan utnyttes effektivt også etter at lekene er avsluttet. I den forbindelse er både geografisk plassering og befolkningsgrunnlag viktige elementer som må tas med i vurderingen.»

Oslo har et stort behov for nye idrettsanlegg. Vi vet også at Oslo-regionen vokser raskest av alle storbyer i Europa. Hovedstaden har en forventet befolkningsvekst på over 20 prosent de neste ti årene. Uten en målrettet utbygging av anlegg i regionen, vil etterslepet øke betraktelig de nærmeste årene. Olympiske og paralympiske vinterleker i 2022 vil gi eksisterende anlegg et tiltrengt løft. Anlegg i Lillehammer-regionen som ble bygget til OL i 1994, vil få en opprustning som bærekraftige topp- og breddeidrettsanlegg i ytterligere tiår. Det samme vil være tilfellet for Oslos eksisterende toppidrettsanlegg i Holmenkollen og i Wyllerløypa.

De olympiske og paralympiske lekene i Oslo og i Lillehammer-regionen vil med andre ord kreve lavere investeringer i anlegg enn noe annet sted i landet. I tillegg vil en sterkt voksende befolkning sikre den ønskede etterbruken.

Et utstillingsvindu for Norge

For å styrke omverdenens kjennskap til Norge trenger vi arenaer for å kommunisere hvem vi er og hva vi står for. De olympiske og paralympiske lekene er en slik arena. Hele verdens øyne er rettet mot vertsbyen og landet de ukene lekene pågår.

London ønsket verden velkommen med visjonen «Inspire a Generation» i 2012. I Pyeongchang i 2018 er visjonen «New Horizons». Visjonen og tilhørende verdier skal oppsummere hva vertsbyen ønsker å oppnå med lekene. De gjør lekene til noe mer enn et idrettsarrangement. Visjonen og verdiene er verktøy for å skape en ønsket varig endring – en arv etter lekene.

Visjonen og verdier for De olympiske og paralympiske lekene i 2022 er ikke meislet ut på det nåværende tidspunkt. Det er imidlertid naturlig å tenke

seg at de har sin forankring i egenskaper og sterke norske verdier som vi ønsker å kommunisere og dele med det internasjonale publikum.

Det er en forutsetning at landet og Oslos befolkning kjenner seg igjen i det uttrykket vi etterlater gjennom visjon og verdier for 2022. Arbeidet med å skape visjon og verdier for vinterlekene i 2022 er et viktig grep for å skape eierskap langt utover dem som søker og vedtar lekene. En bred involvering fra flere miljøer vil forankre innholdet og definere «personligheten» disse lekene skal ha, og vil bidra til å gjøre nettopp våre leker unike. Verdiene skal gi utøvere, organisasjonen og de ansvarlige parter retning, gjøre arrangementet tydelig og gi alle involverte noe å strekke seg etter.

«Host cities capture worldwide attention. Each has a once-in-a-lifetime chance to showcase the celebration of the human spirit. And each creates a unique set of environmental, social and economic legacies that can change a community, a region, and a nation forever.»

- Jacques Rogge, President i IOC

Lekenes endringskraft

Alt må være klart til fakkelen tennes. Utsettelse er ikke et alternativ. Dette innebærer risiko, men også muligheter: Det gir anledning til å få gjort ting raskere enn hva det ellers ville vært gjort.

I Innovasjon Norges Hvitebok for arrangementsturisme (2011), heter det at: «Mange europeiske byer med en nasjonal og regional hovedstadsrolle har de siste årene pekt på utvikling og tiltrekking av små og mellomstore arrangementer som et viktig strategisk element for å modernisere og utvikle byene.» (ibid, side 8). Hensynet til arven etter lekene er blitt et stadig viktigere kriterium fra Den internasjonale olympiske komité.

De olympiske og paralympiske lekene i Oslo i 2022 er en unik mulighet til å skape varige positive endringer for landet og byen. Det er en forutsetning at vi utnytter endringskraften ved lekene til å gi Oslo et ambisiøst løft. Den nødvendige utbyggingen til lekene må ses i sammenheng med Oslos behov for boliger, næringsarealer, utvikling av infrastruktur, fornyelse av statlige institusjoner og idrettsanlegg. Den kan også ses i sammenheng med målene i Nasjonal transportplan for regionen. Hele byen tas i bruk under selve arrangementet, samtidig som vi vil skape et nytt tyngdepunkt i hovedstaden ved at de største investeringene gjennomføres i Oslo øst. De planlagte investeringene er i tråd med ønsket byutvikling. Det er tiltak som uansett vil komme på ett eller annet tidspunkt, men på denne måten sikres tiltakene finansiering og vil stort sett forseres. Samtidig er investeringene så omfattende at det gir en mulighet for å gjøre helhetlige og samordnede grep i bybildet.

Byutvikling kan også omfatte langt mer enn den materielle opprustningen. Det handler om positive ringvirkninger i andre sektorer – kultur, næringsliv og frivillighet. Arven fra De olympiske og paralympiske

lekene i Oslo i 2022 skal favne hensyn som folkehelse, integrering, tilhørighet og samhold. Vinterlekene vil videre være en stor inspirasjon for den enkelte. Å være med på lekene på nært hold er en stor opplevelse, langt utover hva tv-stolen kan gi. Vinterlekene kan fungere som en katalysator for endring, både gjennom tilrettelegging for økt fysisk aktivitet og gjennom inspirasjon fra øvelsene. Vinterleker i Oslo er et arrangement for fremtiden. Det er leker for våre barn og unge. Dagens unge utøvere vil ha et mål å sikte mot, barn og ungdom vil få sjansen til å se sine forbilder i levende live – i egen by og i eget land. Svært få får sjansen til å delta i olympiske eller paralympiske leker, men langt flere vil kunne bruke arrangementet i 2022 som en inspirasjon og drivkraft. Tunge treningsøkter blir lettere, terskelen for å bli med i idrett for funksjonshemmede blir lavere. Lekene vil inspirere.

Dette er ikke forhold som kommer av seg selv. Potensialet for positive virkninger for fellesskapet er imidlertid reelt og i mange tilfeller betydelig, og kan stimuleres gjennom planlagte programmer og et godt gjennomført arrangement.

For Oslo og Osloregionen vil arven bli idrettsanlegg, boliger og næringsarealer. Lekene vil også kunne fremskynde samferdselstiltak. Når det bygges så mange boliger og store arealer til offentlig og privat virksomhet kan anleggene samlet sett påvirke utviklingen i hele området de plasseres i. Sammen med gjennomtenkte løsninger for kollektivtrafikk samt gang- og sykkelveier kan dette gi et betydelig løft for området.

Lekene vil også bidra til nye investeringer og en positiv utvikling i Lillehammer-regionen. Det gjelder boligutvikling, næringsutvikling og en oppgradering av idrettsanlegg fra lekene i 1994.

I Innovasjon Norges Hvitebok for arrangementsturisme (2011), heter det at:

«Mange europeiske byer med en nasjonal og regional hovedstadsrolle har de siste årene pekt på utvikling og tiltrekking av små og mellomstore arrangementer som et viktig strategisk element for å modernisere og utvikle byene.»

Om De olympiske og paralympiske lekene

Hvorfor

Olympisk akademi

Hvert år samles snaut 100 av Norges fremtidige idrettsledere mellom 18 og 29 år til Olympisk akademi på Nansenskolen på Lillehammer. Gjennom foredrag, veiledning fra ansatte på Nansenskolen og unge idrettsledere, jobber Olympisk akademi med de olympiske verdier og innholdet i fremtidens norske idrett. Gjennom mange år har akademiet vært en tankesmie for hele idretten, uavhengig av særiddrett og nåværende posisjon. Olympisk akademi vil være et sentralt element i rekruttering og skoling av unge frivillige og medarbeidere i forbindelse med Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016.

«Olympism is a philosophy of life»

De olympiske og paralympiske lekene bringer mennesker nærmere hverandre. Hovedtanken er at idrett foster dialog. Dette fremmer i sin tur kunnskap og forståelse mellom enkeltpersoner og samfunn, noe som igjen bidrar til vennskap og fred for hele verden. Lekene skal dessuten være en pådriver for kultur, utdanning og folkehelse.

De moderne olympiske leker har vært avholdt siden 1896. De første offisielle vinterlekene fant sted i 1924, i Chamonix i Frankrike. Den olympiske ideen er overnasjonal. Det er ikke nasjonalstaten, men idretten og vertskapsbyen som søker. Dette må leses i sammenheng med at den olympiske idé var et svar til nasjonalismen som red Europa på slutten av 1800-tallet. Ideen var at i stedet for krig skulle ungdom møtes i fredelig kappestrid på tvers av landegrenser, kultur og religion. Fred var et sentralt element også i de opprinnelige olympiske lekene, der det i henhold til The Olympic Truce skulle herske våpenhvile i opptil tre måneder før og under lekene. Denne tradisjonen er videreført i de siste årene, der generalforsamlingen i FN vedtar en resolusjon som ber om «Building a peaceful and better world through sport and the Olympic

ideal» før hvert arrangement. Ideen om å løfte dette til FNs generalforsamling ble født i forbindelse med de olympiske leker på Lillehammer. Det er en konkret arv fra lekene i 1994. Før 2012-lekene i London ble Storbritannia den første nasjonen som fikk alle FNs 193 land til å undertegne resolusjonen.

Vinterlekene – et stadig større idrettsarrangement

Da vi arrangerte De olympiske lekene på Lillehammer i 1994, deltok 67 nasjoner og 1737 deltakere i til sammen 61 ulike øvelser. Siden den gang har arrangementet vokst. I Vancouver i 2010 var de tilsvarende tallene 82 nasjoner, 2566 utøvere og 86 ulike øvelser. Konkurransarenaen og arrangementet blir stadig større. Grunnideen for lekene forblir imidlertid den samme: Idrett foster dialog – felles opplevelser forener oss på tvers av land og kulturer.

Det olympiske charteret peker på at lekene skal skape positive ringvirkninger i samspillet mellom idrett, utdanning og kultur. For vertsnasjonen innebærer det at lekene er en mulighetenes arena for å skape positive og varige endringer – en arv etter lekene.

Hvorfor

Paragraf 1 i det olympiske charteret:

«Olympism is a philosophy of life, exalting and combining in a balanced whole the qualities of body, will and mind.

Blending sport with culture and education, Olympism seeks to create a way of life based on the joy of effort, the educational value of good example, social responsibility and respect for universal fundamental ethical principles.»

Knut Snare/Aftenposten

Olympic values

Excellence

In the Olympic ideal, this value refers to giving one's best, on the field of play or in life, without over-emphasising comparative performance yet still being determined to reach one's personal objectives. It is not only about winning, but also participating, making progress against personal goals, striving to be and to do our best in our daily lives and benefiting from the healthy combination of a strong body, mind and will.

Friendship

Men and women are at the centre of the Olympic Movement, which encourages links and mutual understanding between people. This value refers to building a peaceful and better world through solidarity, team spirit, joy and optimism in sport. The Olympic Games inspire people to overcome political, economic, gender, racial or religious differences and forge friendships in spite of those differences. For athletes, this means forming life-long bonds with their team-mates, as well as their opponents.

Respect

This value represents a principle which should inspire all those who take part in Olympic programmes. Respect for oneself and one's body, respect for one another, for the rules as well as for the environment. It refers to the fair-play attitude that athletes should have, and to their commitment to avoid doping.

Paralympiske leker

Det som senere er blitt til verdens største idrettsarrangement for mennesker med funksjonsnedsettelser startet som en demonstrasjonskonkurranse i bueskyting mellom krigsskadde pasienter ved Stoke Mandeville i Storbritannia. Konkurransen fikk navnet «The Stoke Mandeville Games,» og involverte i alt 16 utøvere. I 1952 ble konkurransen «internasjonalisert» og formalisert som «The International Stoke Mandeville Games.»

Stadig flere øvelser og utøvere fra stadig flere land deltok i det årlige mesterskapet, som for første gang ble arrangert utenfor Storbritannia i 1960. Da ble mesterskapet lagt til Roma, for første gang på samme tid og sted som De olympiske sommerlekene. Den gangen var det 400 deltakende utøvere fra i alt 23 land som deltok i det paralympiske mesterskapet. De første paralympiske vinterlekene ble avholdt i Örnsköldsvik i Sverige i 1976. Siden den gang har De paralympiske sommer- og vinterlekene blitt arrangert hvert fjerde år. Siden sommerlekene i 1988 i Seoul og vinterlekene i Albertville i 1992 har De paralympiske lekene blitt arrangert på samme tid og sted som De olympiske lekene. I 2000 inngikk IPC¹ og IOC den første bindende avtalen om å samarbeide om lekene. I Beijing 2008 og Vancouver 2010 var De paralympiske lekene for første gang en integrert del av De olympiske lekene.

¹IPC, International Paralympic Committee, ble grunnlagt i 1989 som en internasjonal frivillig organisasjon med mål om å fungere som et globalt styringsorgan for den paralympiske bevegelsen. Kilde: paralympics.org

De paralympiske leker

–
verdens største
idrettsarrangement
for mennesker
med funksjons-
nedsettelser

Paralympic Values

Courage

It encompasses the unique spirit of the Paralympic athlete who seeks to accomplish what the general public deems unexpected, but what the athlete knows as a truth.

Determination

The manifestation of the idea that Paralympic athletes push their physical ability to the absolute limit.

Inspiration

When intense and personal affection is begotten from the stories and accomplishments of Paralympic athletes, and the effect is applying this spirit to one's personal life.

Equality

Paralympic Sport acts as an agent for change to break down social barriers of discrimination for persons with a disability

Hvorfor

Hvorfor

De olympiske og paralympiske lekene

– et taktskifte for norsk idrett

«Idrett er vår tids sterkeste fellesskapsarena. De største øyeblikkene i norsk idrett har samlet generasjoner. Idrett skaper **glede, stolthet** og **identitet**. Alle har et forhold til idrett.»

– Børre Rognlien, idrettspresident

Norge er et lite land målt i antall mennesker, men en betydelig idrettsnasjon. Vi er det landet i verden med den største samlingen av medaljer fra vinterlekene.

Men idrett handler om mer enn medaljer og jubelbrus. Idretten er vår tids sterkeste fellesskapsarena. Norsk idrett er en folkebevegelse og landets største frivillige og medlemsbaserte organisasjon. De nesten 12 000 idrettslagene rundt om i landet er lim i det norske samfunnet. Her tilbys et trygt fellesskap der både kropp og sjel ivaretas. Her finner vi meningsfulle og sunne fritidsaktiviteter som er tilpasset den enkeltes ambisjoner og funksjonsgrad.

I Norge er all bredde- og toppidrett for både funksjonsfriske og funksjonshemmede samlet i én og samme organisasjon. Det skiller oss fra de aller fleste idrettsnasjoner. Vi har en barneidrett tuftet på FNs barnerettigheter og en sterk frivillighetskultur. Gjennom sin brede tilslutning i barnegruppen er lokale idrettslag et av sivilsamfunnets viktigste bidrag til gode og trygge oppvekstvilkår. Den norske idrettsmodellen bygger på noen tydelige veivalg basert på idrettens verdier; glede, helse, fellesskap og ærlighet. Organisasjonens visjon er «idrettsglede for alle». Den norske idrettsmodellen bygger på verdier vi er stolte av, som vi må bevare og styrke, og som vi vil dele og vise fram. Olympiske og paralympiske leker i Oslo vil være et utstillingsvindu for hele norsk idrett, for norsk idrettskultur og for Norge.

I Idrettspolitisk dokument (2011-2015) heter det at:

«Norsk idrett skal arbeide for at Norge regelmessig blir en arrangør av internasjonale mesterskap, konkurranser.»

I 2022 vil 25 prosent av Norges befolkning være født etter 1994. For utøvere, for organisasjonen, for innlandsregionen og for hele Norge var lekene i 1994 et løft for felles identitet, for stolthet og for troen på seg selv. Ønsket om på nytt å arrangere olympiske og paralympiske leker handler om å kunne gi en ny generasjon en kollektiv stolthet og muligheten til å være med på en samlende og stor opplevelse.

Skal idrettsbevegelsen forbli en folkebevegelse må den kontinuerlig fornyes. Olympiske og paralympiske leker i Oslo vil være et nytt taktskifte og en inspirasjon for norsk idrett som helhet; for frivilligheten, bredde og topp, for utøvere av alle funksjonsgrader og sommer som vinter.

For alle dem som gløder

Frivilligheten er selve ryggmargen i norsk idrett. 48 prosent av Norges befolkning engasjerer seg årlig i frivillig virksomhet. Vi er det landet i verden med den største frivillige sektor sett i forhold til folketall. Samlet tilsvarer denne arbeidsinnsatsen 115 000 årsverk.

Vinterleker i Oslo og i Lillehammer-regionen vil være en katalysator for frivillig virksomhet i seg selv, men vil først og fremst være en arena for å rekruttere nye frivillige til idrett og samfunn. Et så stort og komplekst arrangement vil både kreve og gi allsidig kompetanse. Arrangementet vil legge til rette for et stort frivillig engasjement, og vil helt sikkert skape nye vennskap, nye fellesskap og være en styrking av frivillighetens plass i det norske samfunn.

Vi ønsker at det å være frivillig under vinterlekene i Oslo skal gi ny kunnskap og kompetanse. De olympiske og paralympiske lekene i Oslo i 2022 skal videreføre den unge frivillighetskulturen fra Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016. I tillegg er det viktig at frivillighetsarbeidet i tilknytning til lekene gjenspeiler det mangfoldige Oslo. Arbeides det strategisk over tid er det mulig å bruke arrangementene som elementer i integreringspolitikken. Et godt eksempel er Ski-VM i 2011, et arrangement som ble brukt til å fremme integrering. Her var det et uttalt mål at minst 10 prosent av de frivillige skulle ha innvandrerbakgrunn.

I meld. St.nr. 39 (2006-2007) «Frivillighet for alle» heter det:

«Frivillig arbeid gir mennesker muligheter til å bruke og utvikle seg selv, føle seg til nytte og få mening i tilværelsen. Frivillighetspolitikken skal bidra til å legge forholdene til rette slik at flest mulig har mulighet for å delta i frivillige aktiviteter og organisasjoner... I en tid med stadig økende privat velstand og individualisme har vi også behov for sosial tilhørighet gjennom deltakelse i ulike fellesskap. Frivillig sektor er en slik kanal for engasjement og samfunnsdeltakelse og har avgjørende betydning for livskvalitet, fellesskap og utvikling.»

Ny giv for norsk toppidrett

Lekene på Lillehammer i 1994 førte med seg ressurser, fagpersoner, inspirasjon og et kollektivt løft for hele norsk idrett som det fremdeles høstes frukter av. Beslutningen om lekene var avgjørende for den systematiske toppidrettssatsingen i Norge, og forløperen til det vi i dag kjenner som Olympiatoppen. Historien kjenner vi: I årene etter lekene fikk norsk idrett en betydelig og vedvarende resultatforbedring, innen både sommer- og vinteridrettene.

Våre toppidrettsutøvere er viktige identitetsskapere, forbilder og inspirasjonskilder for det norske folk og for bredden av norsk idrett. De er alle symboler på fellesskapet, stoltheten og identiteten som idretten har gitt nordmenn av alle generasjoner. Derfor er toppidretten en viktig del av den norske idrettsmodellen.

Grunnlaget for prestasjonene ved De olympiske og paralympiske leker i Oslo legges i dag. Tanken på

vinterleker og medaljer på hjemmebane vil motivere og inspirere morgendagens toppidrettsutøvere. Erfaringen fra Lillehammer har vist oss at olympiske og paralympiske leker på hjemmebane også kan gi en ny giv for den nasjonale toppidrettssatsingen i idrettsorganisasjonen.

Mot De olympiske og paralympiske lekene på hjemmebane i 2022 har et eksternt faglig utvalg kommet med en rekke anbefalinger for å styrke den systematiske toppidrettssatsingen i Norge. Sentralt i utvalgets anbefalinger er videreutvikling av Olympiatoppen. Utvalgets anbefalinger er en videreføring av arven etter Lillehammer, gjennom økt regionalisering, systematisk satsing på talent- og trenerutvikling, samt en mer målrettet satsing på de paralympiske idrettene. Vinterleker i Oslo i 2022 vil ytterligere styrke utvalgets konklusjoner og mulighetene for å realisere anbefalingene.

«Planen min er å delta i tre OL
og da avslutte siste OL på hjemmebane,
stå på pallen, juble foran det norske folk,
ville være helt fantastisk»

– Tiril Sjåstad Christiansen, twintip

Morten Holm/NTB Scanpix

Ezra Shaw/AFP

NTB Scanpix/Norges Skiforbund

Idrett for alle

«Vi er en vinternasjon,
vi elsker skisport
– og vi kan det»

Cato Zahl Pedersen, Olympiatoppen

Norge har vært et foregangsland i De paralympiske lekene. Under planleggingen av lekene i Oslo i 2022 har det vært naturlig å se lekene som ett arrangement – med to likeverdige deler.

Olympiske og paralympiske leker i Oslo vil ytterligere forsterke søkelyset på de mulighetene norsk idrett har for funksjonshemmede idrettsutøvere, og vil bidra til en bedre og bredere rekruttering. Vinterlekene på hjemmebane vil være en gigantisk inspirasjon, ikke bare for dem som deltar eller for de fremtidige toppidrettsutøverne som får opplevelsen på nært hold, men for hele idrettsorganisasjonen og for folket.

Tilrettelegging for universell utforming er et selvsagt element i De olympiske og paralympiske vinterleker. De olympiske og paralympiske lekene vil som en hovedregel foregå på de samme arenaene. Dette gjelder både trenings- og konkurransearenaer, deltakerlandsby og seremonisteder. I Oslo må vi gjøre et unntak fordi terrenget i Holmenkollen ikke er egnet for de paralympiske langrennsøvelsene uten vesentlige tiltak, og langrennsøvelsene blir derfor gjennomført i det nye skiskytteranlegget.

I dag er det fem godkjente idrettsgrener i Paralympiske leker. I Sochi 2014 er snowboard lagt til som prøvegren. Dermed blir det sannsynligvis seks idrettsgrener under lekene i Oslo:

**Kjelkehockey – Curling – Langrenn
Skiskyting – Alpint – Snowboard**

Illustrasjon, Snøhetta

«Games in the City»

«Vi mennesker vokser på opplevelser»

– Ola Elvestuen, byråd for miljø- og samferdsel

Internasjonalt vil et av Oslos fortrinn være at Norges hovedstad er en av svært få hovedsteder i verden som kan arrangere De olympiske og paralympiske leker i urbane, men naturnære omgivelser. Det unike ved Oslo som vertsby – beliggenheten mellom fjorden og marka – har vært bærende ved utviklingen av konseptet «Games in the City».

Oslo er landets mest internasjonale, flerkulturelle og mangfoldige by. Ved å legge seremoniene sentralt i byen, og gjerne der folk bor, inviterer vi mangfoldet til å delta i arrangementene.

Et nytt tyngdepunkt i hovedstaden

Goruddalssatsningen startet i 2007 og varer fram til 2016. Det gjøres i samarbeid mellom staten og Oslo kommune, og skal blant annet bidra til å synliggjøre miljøopprustningen, styrke innbyggernes stolthet og identitet, øke livskvaliteten og totalt sett bidra til å forbedre levekårene i Goruddalen. «Games in the City» bygger opp under og forsterker Goruddalssatsningen ved å legge anlegg og andre OL-funksjoner til Oslo øst, samtidig som det gjøres en betydelig innsats for områdeløft, grøntstrukturer og tilrettelegging for gode bo- og næringsområder.

Konkurransarenaene

Hovedkonseptet er å tilby et svært kompakt arrangement. Med få unntak skal alle øvelser foregå innenfor Oslos grenser. Arenaene plasseres i en halvsirkel rundt byen, med seremonier og fest i sentrum. Sentralt for konseptet er enkel tilgjengelighet og skinnegående transport for publikum. Med kort avstand mellom arenaene, vil det være mulig for publikum å få med seg flere øvelser og arrangementer i løpet av en dag. Det vil også etableres lokale møteplasser omkring i hovedstaden og landet forøvrig for å invitere alle med på arrangementet.

I forslaget til anleggsløsninger har vi vært opptatt av å bruke eksisterende anlegg og arenaer der dette er mulig, samt å legge nye anlegg til steder der byen kan sikre etterbruk.

«Etterbruken av OL-anleggene skal møte idrettens behov og flere idretter enn vinteridrettene skal få plass i anleggene etter lekene. Lokal barne- og ungdomsidrett skal få tilgang til OL-anleggene på samme måte som i kommunale idrettsanlegg i dag.»

Referat, Ekstraordinært idrettsting, 9. juni 2012

Det har vært viktig i utredningsarbeidet å planlegge for et nøkternt arrangement, og kun legge nødvendige investeringer inn i budsjettet. Det innebærer at arenaer gjenbrukes i den utstrekning det er mulig. 1952-arenaene Bislett Stadion og Jordal Amfi vil bli benyttet til arrangementer i 2022, men ikke som konkurransarenaer. Holmenkollen nasjonalanlegg som sto ferdig til VM i nordiske grener i 2011, Oslo Vinterpark som var ferdig utbygget til VM i snowboard i 2012, og alpinanleggene i Lillehammer-regionen, som ble bygget til OL i 1994; vil bli gjenbrukt som

konkurransarenaer i 2022. Med nødvendige oppgraderinger vil det eksisterende anlegget for bob, aking og skeleton ved Hunderfossen bli gjenbrukt. Anlegget er den eneste kunstfrosne bob- og akebanen i Nord-Europa. Tiltakene i dette anlegget og andre nødvendige oppgraderinger i arenaene bidrar også til å øke kapasiteten på gjeldende arenaer, noe som vil øke etterbruksverdien i anleggene.

Nye anlegg i Oslo er søkt lagt til lokalområder med godt befolkningsgrunnlag og etterbrukspotensial for både sommer- og vinteridretter, og for topp- og breddeidretten. Det er behov for åtte isflater til vinterlekene, fem til konkurranser og tre treningsflater. Telenor Arena med provisoriske tiltak vil bli benyttet til øvelsene som krever flest publikumsplasser, og som treningshall for kunstløp.

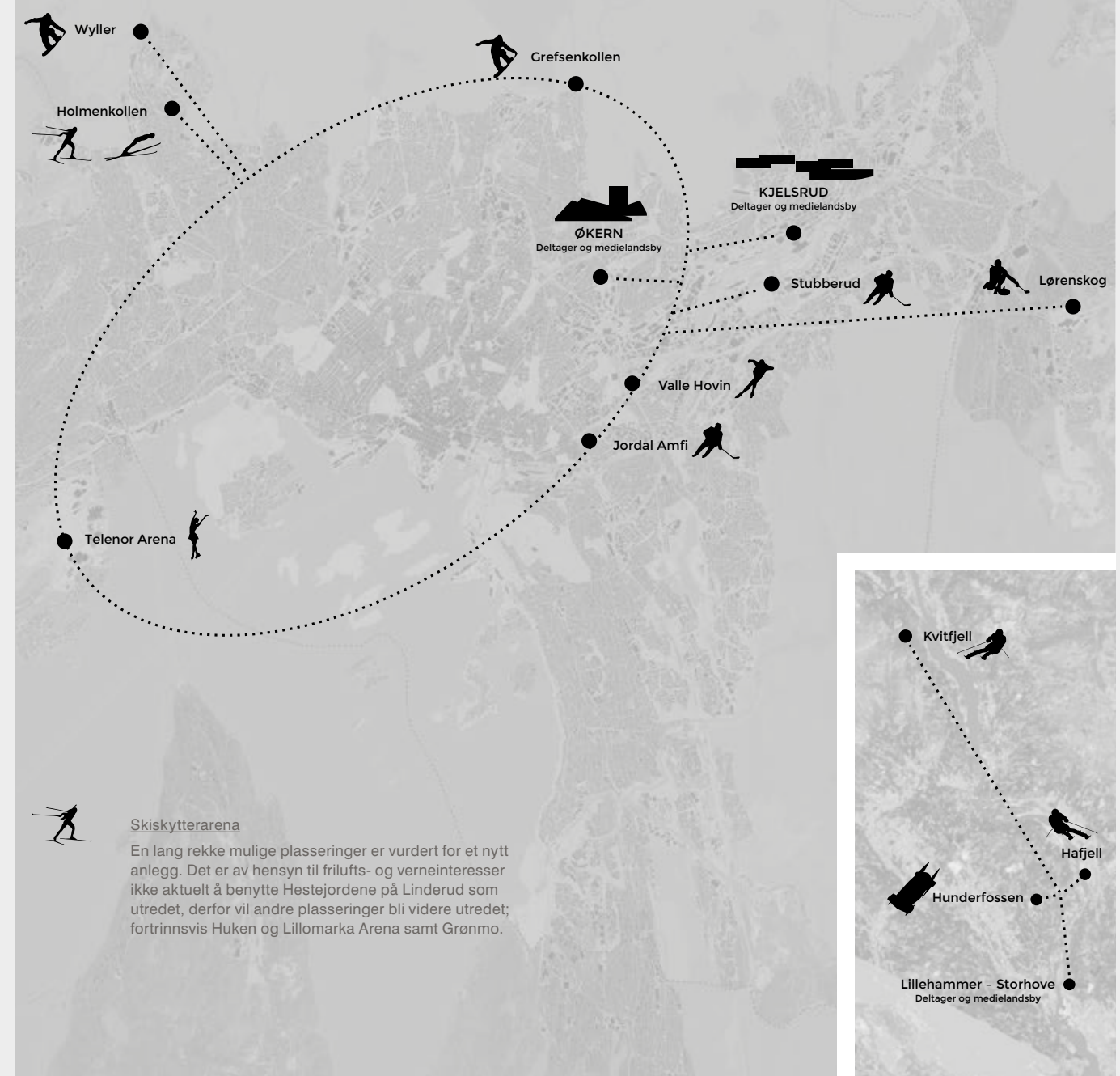
Nordiske grener i Holmenkollen

Holmenkollen nasjonalanlegg er det eneste realistiske alternativet til nordiske grener. Utbyggingen i forbindelse med ski-VM i 2011 gjør at det kun vil være behov for mindre tiltak for å gjøre anlegget klart til lekene i 2022.

Holmenkollen vil bestå som et viktig nasjonalt anlegg for nordiske grener og skiskyting, og tilfredstillende også kravene for etterbruk. Med erfaringen fra Ski-VM i 2011, vet vi at dette er et anlegg med stor bruk gjennom hele året. Her trener topp- og breddeidretten sammen – både sommer og vinter. Anlegget er også et kjærkomment rekreasjonsområde for Osloborgere flest.

Innenfor rammen av 16 dager er det ikke mulig å avholde nordiske grener og skiskyting parallelt i Holmenkollen. Uten vesentlige terrengtiltak er det heller ikke mulig å avholde de paralympiske skiøvelsene i Holmenkollen. Det foreslås derfor at disse øvelsene blir lagt til hovedanlegget for skiskyting. ▶

«... å bruke eksisterende anlegg og arenaer der dette er mulig, samt at nye anlegg legges til steder der byen kan sikre etterbruk. »

Alpint i Lillehammer-regionen

Oslo har ingen områder hvor vi samlet kan avvikle de alpine øvelsene. Lekene er derfor foreslått gjennomført i samarbeid med Lillehammer-regionen og i anleggene fra lekene i 1994. Lokaliseringen vil sørge for at arven etter lekene på Lillehammer vil bli videreutviklet.

Det er planlagt fartsøvelser i nasjonalanlegget i Kvittfjell og tekniske disipliner i Hafjell. Det vil være behov for mindre utbedringer av anleggene fram mot lekene. Dette omfatter en ny trasé både i Kvittfjell og Hafjell. Utbedringene som er planlagt i forbindelse med lekene vil øke kapasiteten i de to anleggene, og sikre et økt tilbud og etterbruk.

Bob, aking og skeleton

Det foreslås at gjennomføringen av bob, aking og skeleton legges til det eksisterende anlegget på Hunderfossen i Lillehammer. Anlegget kan gjenbrukes, forutsatt nødvendige investeringer for å bringe anlegget opp til en nødvendig standard. Anlegget er den eneste kunstfrosne bob- og akebanen i Nord-Europa, og tiltakene vil øke etterbruksverdien.

Freestyle/snowboard i Wyllerløypa og i Grefsenkollen

Øvelsene skicross, snowboardcross, parallellslalåm, parallellstorslalåm, halfpipe og slopestyle foreslås lagt til Oslo vinterpark (Wyllerløypa). Videre er det tenkt at Oslo skisenter Grefsenkollen avholder øvelse i hopp og kulekjøring.

I Wyller må enkelte traséer etableres nytt mens det vil være gjenbruk av eksisterende løyper for andre øvelser. I Grefsenkollen må bakkene for hopp og kulekjøring opparbeides.

Det er særlig hensynet til å utvikle attraktive tilbud for senere etterbruk som er årsaken til at ovennevnte øvelser deles mellom to arenaer.

Hovedarena for paralympiske leker og stadion for skiskyting

Som nevnt ovenfor er Holmenkollen på grunn av topografien i området lite egnet som arena for paralympiske øvelser. Det planlegges derfor bygget en ny hovedarena for de paralympiske skiøvelsene. Den nye arenaen vil også bli brukt til skiskyting under De olympiske leker, som det innenfor rammen på 16 dager ikke er mulig å avholde parallelt med nordiske grener i Holmenkollen.

En lang rekke mulige plasseringer er vurdert for et nytt anlegg. Det er av hensyn til friluftss- og verneinteresser ikke aktuelt å benytte Hestejordene på Linderud som utredet, derfor vil andre plasseringer bli videre utredet; fortrinnsvis Huken og Lillomarka Arena samt Grønmo.

Etterbruken av en ny skiskytterarena vil primært være som treningsanlegg og en inngangsport til Oslo-marka. I tillegg vil anlegget kunne brukes til mindre nasjonale mesterskap. Det foreslås at de fleste bygg og tribuner bygges som provisorier. ►

Jørn Areklett Omre/Samfoto

Ishaller

Vi trenger åtte ishaller for å gjennomføre olympiske og paralympiske leker. Fem av dem skal være konkurransearenaer, mens tre skal fungere som treningshaller. IOC stiller ulike krav til tilgjengelige publikumsplasser for de forskjellige øvelsene. Følgende portefølje av konkurransehaller inngår i denne søknaden:

Kortbane skøyter og kunstløp

Kortbane skøyter og kunstløp krever en tilskuerkapasitet på minimum 12 000 tilskuerplasser. Det foreslås at det utvikles en midlertidig arena på Telenor Arena. Vurderingen har vært at det ikke er behov for større permanent tribunehall i Oslo eller Norge. Høye driftskostnader sett opp mot bruksnytte er også et forhold som har blitt vektlagt.

Hurtigløp skøyter

Hurtigløp på skøyter skal avvikles i en hall med en publikumskapasitet på 6 000. Det foreslås at det bygges tak over Valle Hovin, og at hallen senere brukes som flerbrukshall for idrettene etter lekene.

Ishockey

Ishockey trenger to haller, en med plass til 10 000 tilskuere og en annen med plass til 6 000. Her er det behov for å bygge to nye anlegg.

Den største hallen i Oslo foreslås etablert på Stubberud eller på nærliggende områder. Kollektiv-

tilgjengeligheten tas hensyn til i vurderingen av plassering da den vil ha betydning for etterbruken. Hallen gjøres i etterkant om til en fleridrettshall. Dette vil gi et svært etterlengtet løft for hele Oslo-idretten.

Den minste hallen med 6 000 sitteplasser etableres på Jordal i Oslo, beliggende ved siden av eksisterende Jordal Amfi, som etter lekene blir et is-anlegg for nærmiljøet. I etterkant blir den nye hallen en storstue for norsk hockey.

Curling

Under lekene kreves en curlinghall med en tilskuerkapasitet på 3 000 sitteplasser. Hallen foreslås lagt til Lørenskog, med etterbruk som en tradisjonell ishall.

Treningshaller

Det er behov for tre treningsflater til olympiske og paralympiske leker; én for kunstløp og to for ishockey. Treningsflatene må ha plass til 500 tilskuere.

Treningshallen for kunstløp legges som en midlertidig konstruksjon ved Telenor Arena. Den ene treningshallen for hockey etableres som en ny hall på Sognsvann, med etterbruk for Norges idrettshøgskole, Olympiatoppen og breddeidretten i Oslo. Hallen vil ha stor effekt for utviklingen av toppidretten nasjonalt. Den siste treningshallen er ikke plassert, alternativer vurderes nærmere. Oslo bystyre mener at treningshallen må ligge i en av bydelene Østensjø, Nordstrand eller Søndre Nordstrand.

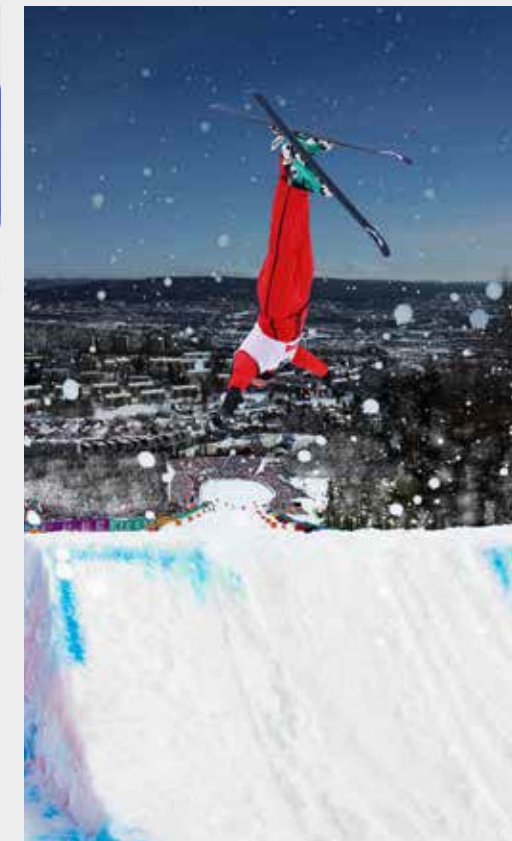
Jarle Nytingnes

Clive Mason/Getty Images

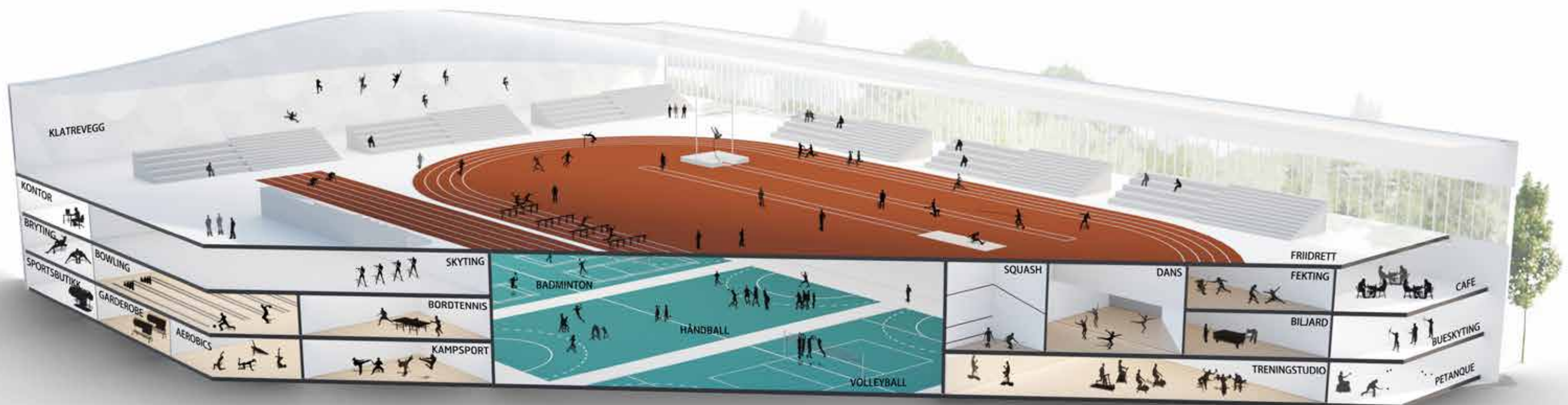
Jonathan Hayward/AFP

Illustrasjon/Snohetta

Fleridrettshall

Den største ishockeyhallen skal under OL ha en kapasitet på 10 000 tilskuere. Etter OL vil denne hallen bygges om til en fleridrettshall. Det er satt av penger i budsjettet til å bygge om hallen. Det skal legges inn et ekstra dekke. I andre etasje kan det for eksempel være friidrettshall og i første etasje kan det for eksempel være plass nok til tre håndballbaner. Det vil i tillegg til disse to hovedarealene kunne bygges opp spesialrom til mange andre idretter.

Byutvikling

Hvordan

Hvordan

De største anleggene som skal bygges dersom Oslo får tildelt lekene i 2022 er deltakerlandsbyen, en medielandsby og et mediesenter.

Det foreslås at private investorer står for byggingen av landsbyene og mediesenteret. Den nasjonale gjennomføringskomiteen for lekene skal deretter leie lokalene under arrangementet. Når lekene er over kan landsbyene selges som private boliger eller gjøres om til studentboliger, sykehjem eller omsorgsboliger. Mediesenteret kan overtas av det offentlige som høyskole, universitet eller forskningssenter, eller selges til private som næringsarealer.

Det er utarbeidet planer om tre mulige plasseringer, alle beliggende i Groruddalen. Vurderingene bak forslagene er at vi skal bruke arven etter vinterlekene som et langsiktig grep i byutviklingen i hovedstaden.

Deltakerlandsbyen

Deltakerlandsbyen skal ha plass til 4 000 senger. Disse skal være samlet på ett sted og være av en viss standard. Det er betydelig etterspørsel etter boliger i Oslo. Gode løsninger kan sikre etterbruk, som vanlige boliger.

Medielandsby- og senter

Det er nødvendig å etablere 1 000 mediesenger i nærheten av mediesenteret i Oslo. Aktuell etterbruk er studenthybler, eldreboliger og/eller vanlige boliger. Resterende behov for senger til medier vil dekkes av eksisterende og planlagt bygget hotellkapasitet.

Det er nødvendig å etablere et mediesenter (MMC) på anslagsvis 73 000 kvm. Det er ikke identifisert eksisterende bygg der det er realistisk eller ønskelig

å huse MMC i perioden, og det planlegges å bygge dette nytt. Betydelige deler av arealene er tradisjonelle kontorlokaler, og etterbruken kan være ulike former for næringsareal og offentlige formålsbygg. Det er viktig å arbeide videre med gode konsepter for etterbruken av dette bygget.

Landsbyene og mediesenteret er planlagt bygget i nærheten av hverandre. Dette er gjort for å gi tilstrekkelig styrke i grepet til å drive en ønsket byutvikling i området. Bystyret har fremhevet Kjelsrud og Økern som to meget gode alternativ. Kjelsrud har størst endringskraft, men også størst risiko, noe som betinger en sterk samarbeidspartner i utviklingen av området.

Lillehammer

Det er også et behov for en deltakerlandsby, mediesenger og mediesenter i Lillehammer. Deltakerlandsbyen med 1 400 senger planlegges lagt til Storhove, der eksisterende arealer fra lekene i 1994 gjenbrukes som serviceareal. Etterbruken vil være studentboliger og tradisjonelle boliger.

Mediesenger som ikke kan legges i eksisterende hotellkapasitet i 2022 vil bli lagt til studenthybler, som hovedsakelig er gjenbruk fra lekene i 1994 og ungdoms-OL i 2016.

Mediesenteret blir lagt til Olympiahallene på Stampesletta med midlertidige løsninger i eksisterende haller.

OL/PL 2022

Etterbruk

Areal BTA

Deltakerlandsby

4 000 x

Leiligheter
Servicefunksjoner
Parkering
Private leiligheter
Barnehager
Butikker
Eldresentre

113 500 m²

Medielandsby

1 000 x

Enkeltrom for media
Servicefunksjoner
Studentboliger
Leiligheter
Butikker
Parkering

38 800 m²

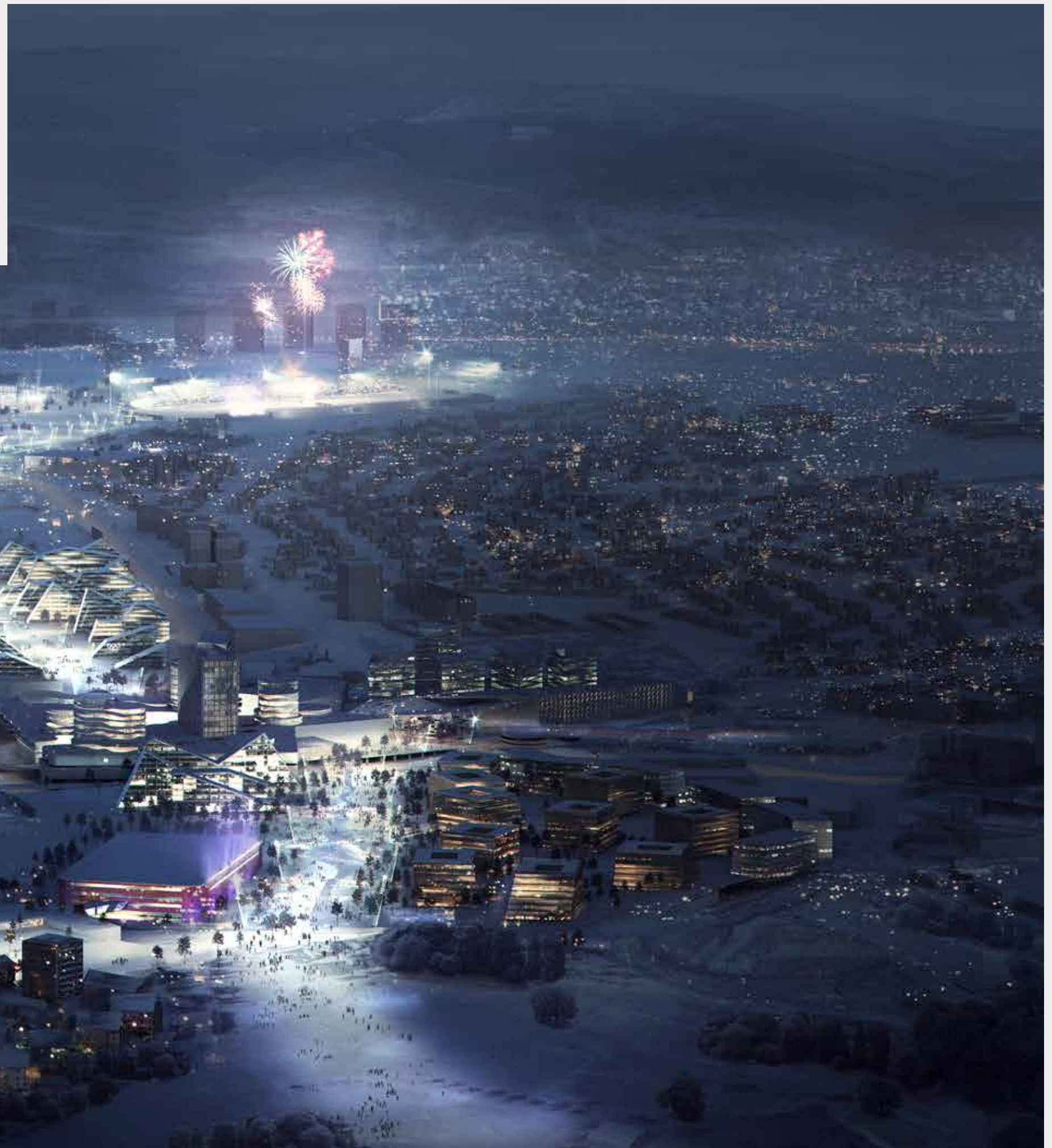
MMC – Mediesenter
IBC+MPC

Studioarealer
Arbeidsplasser
Pressekonferanser
Tekniske rom
Næring/kontor
Offentlige formål
Idrettshall
Treningssenter

73 000 m²

Økern

Hensikten med Økern-alternativet er å videreutvikle et område som allerede er et knutepunkt og et vekst-område. Ved å plassere landsbyer og mediesenter her kan området få et ytterligere løft fordi det blir tilført boliger og næringsarealer av høy kvalitet. Det er utarbeidet planer for å skape grønne forbindelser som kan binde sammen et område som i dag er oppstykket og har mange barrierer.

Kjelsrud

Dersom dette alternativet blir valgt vil opprydding, etablering av grøntområder og utbygging av lokalt veinett være viktig. I planene for dette området er det lagt inn store arealer til park, gatetun og byrom for å sikre et godt bomiljø. Det er dessuten planlagt å etablere gang- og sykkelveier på tvers av dalen slik at man kan nå Østmarka i øst og Lillomarka i nord

Et arrangement for alle

De olympiske og paralympiske leker skal være til glede for de titusener som befinner seg på arenaer og seremoniplassene, men også for de mange millioner som følger begivenhetene gjennom elektroniske medier. Vi vil skape møteplasser og legge til rette for opplevelser i direkte tilknytning til lekene, men også spre festen utover byens grenser. Det er en ambisjon om at hele nasjonen skal engasjere seg og ønske å være med.

For at lekene skal bli den festen vi alle ønsker, vil vi legge til rette for lokale arrangementer på arenaer, i marka, i parkene og i sentrum. I tillegg legger vi til rette for å etablere samlingssteder på plasser og torg i bydelene. Den største markeringen vil være i Oslo sentrum, i aksen fra slottet til Middelalderparken, der det vil legges opp til involvering, aktiviteter, underholdning og moro for alle.

Norge har lange tradisjoner for å inkludere barn og unge i offisielle sammenhenger. Vi vil videreføre dette under lekene gjennom «Mini Games» og «Teen Games», der barn og unge kan oppleve gleden av å konkurrere i fredelig kappestrid på tradisjonsrike arenaer som Bislett stadion og Jordal Amfi. Arenaene skal være åpne hele dagen for alle som ønsker å delta.

Åpnings- og avslutningsseremoniene vil være de mest sette enkeltstående arrangementene. Det er utredet flere muligheter med tilhørende kostnadsanslag. Endelig plassering vil gjøres i samråd arrangørene imellom.

Medaljeseremoniene ser vi for oss gjennomført i Oslo sentrum på kveldstid og både Rådhusplassen og Bjørvika er aktuelle steder for disse arrangementene. Det er lagt opp til egne medaljeseremonier på Stortoget på Lillehammer.

Eспен Bratlie/Samfoto

Bjørn S. Delebekk/Vg

Eспен Bratlie/Samfoto

Jarle Nytingnes

Årene fram mot 2022

«Jeg ser frem til
hvor dette vil ta oss.»

- Libe Rieber Moen, varaordfører i Oslo

De olympiske og paralympiske lekene handler om mer enn idrettsarrangementet i 2022. Det olympiske charteret peker på at lekene skal skape positive ringvirkninger i samspillet mellom idrett, utdanning og kultur. For vertsnasjonen betyr det at lekene er en mulighets arena for å skape positive og varige endringer – en arv etter lekene.

I samarbeid med kommuner og fylkeskommuner, med utdannings- og kulturinstitusjoner vil vi invitere til å bruke lekene som et mål for konkrete utdanningsprogrammer, kulturtiltak og tiltak for økt deltakelse og aktivitet. Lekene skal inspirere til nytenking og initiativ til beste for fremtidens generasjoner.

Fysisk aktivitet og frivillighet

Det er ønskelig å bruke vinterlekene til å utforme programmer som inspirerer mennesker til å velge aktive liv. I samarbeid med offentlige og private aktører kan det etableres arenaer og plattformer for folkehelseiltak. Vinterlekene bør gi gode muligheter for å gi retning og kraft i slike tiltak. Det er naturlig at eventuelle tiltak utvikles i samarbeid med blant annet helse- og utdanningsinstitusjoner, partene i arbeidslivet og idretten.

Behov for mange hoder og hender

Vi regner med at det trengs 17 500 frivillige for å gjennomføre De olympiske leker og 2 750 for å gjennomføre De paralympiske leker. Idrettsfunksjonærer, transport og vertskap er noen av de funksjonene som må dekkes under lekene. Vi kommer til å trenge folk som har en bestemt kompetanse på felt som IT, sanitet og helse. Og alle som skal bidra skal ha det gøy!

Vinterleker i Oslo og i Lillehammer-regionen vil være en katalysator for frivillig virksomhet i seg selv, men vil først og fremst være en arena for å rekruttere nye frivillige til idrett og samfunn. Et så stort og komplekst arrangement vil både kreve og gi allsidig kompetanse. Arrangementet vil legge til rette for et stort, frivillig engasjement, og vil helt sikkert skape nye vennskap, nye fellesskap og være en styrking av frivillighetens plass i det norske samfunn.

Det vil bli gjennomført egne programmer for frivillige, hvor de som deltar får tilbud om kurs av ulike slag. Vi ønsker at det å være frivillig skal gi ny kunnskap og kompetanse. I årene fram til Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 arrangerer NIF Olympisk akademi på Lillehammer som et element i rekruttering og skolering av unge frivillige og medarbeidere. Også deltakerne i disse årene vil kunne være en ressurs for olympiske og paralympiske leker i Oslo seks år senere.

Kultur

De olympiske og paralympiske leker vil være et utstillingsvindu for Oslo og Norge mot verden. I forbindelse med London 2012 ble det gjennomført rundt 12 000 kulturaktiviteter rundt om i England. Kulturprogrammet til lekene vil også være sterke virkemidler for å gi lekene personlighet. Lekene vil vise fram landet vårt og landets hovedstad som levende og moderne kulturarenaer.

Det er blitt en tradisjon at det kulturelle programmet starter med et innslag i avslutningsseremonien til de foregående lekene. Dersom vi vinner lekene til Oslo, starter det kulturelle programmet ved avslutningen av vinterlekene i Pyeongchang i 2018. De olympiske kulturprogrammene omfatter vanligvis hele spekteret av kunstneriske sjangre. De består ofte av bidrag fra det profesjonelle og frivillige kulturlivet. Det kulturelle uttrykket vil gjenspeiles i vertsbyen og -landet. Det kulturelle programmet er også sentralt i den nasjonale fakkelfstafetten og den internasjonale promoteringen av lekene.

«Olympiske vinterleker? Det er den sterkeste symbolkraften vi har. Den står sterkere enn 17. mai når vi skal reforhandle hva norsk identitet i vårt samfunn er. Og hvordan reforhandler vi norsk identitet i den demografiske utviklingen Norge er i, uten å tråkke på noens følelse av tilhørighet?»
Shabana Rehman, kronikk i Dagbladet 10.05.2013.

Olympiske og paralympiske leker er for hele landet og skal gjøres tilgjengelig for kulturelt og folkelig engasjement fra hele landet. De skal være inspirerende. Lekene vil være et utgangspunkt og en utstillingsplass som gir muligheter for å vise fram ikke bare all kultur, men alle kulturer som er en del av Oslo og Norge i 2022. Kulturprogrammet skal by på møteplasser der mennesker kan møtes, skape og dele.

En drivkraft for innovasjon og nytenkning

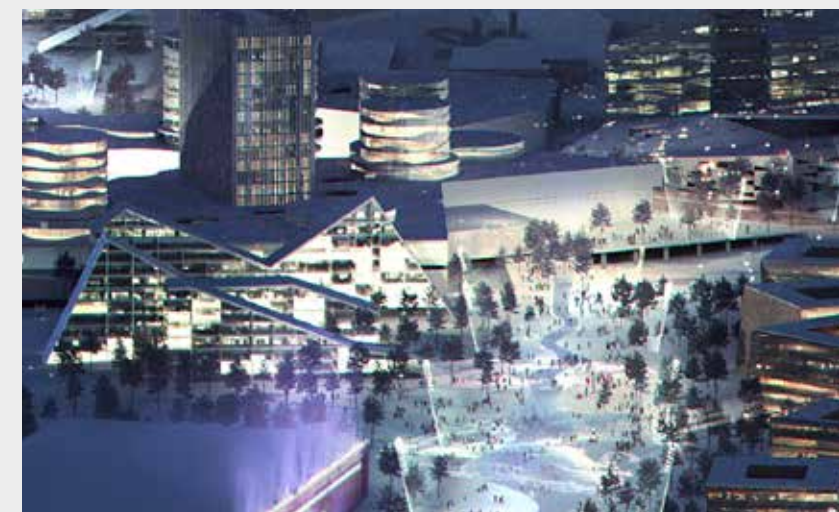
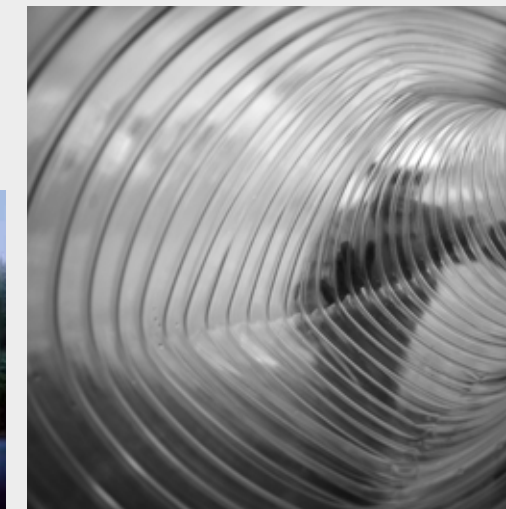
Olympiske og paralympiske leker er et stort og krevende arrangement som er avhengig av kompetente mennesker og moderne teknologi både i planleggings- og gjennomføringsfasen. Dette gjør det til en potensiell unik arena for læring, forskning og utvikling av en rekke ulike fag. Etableringen av et nytt område med en deltagerlandsby som i ettertid vil gi om lag 1000 leiligheter, en medielandsby som vil kunne gi om lag 500 hybler og små leiligheter og et moderne høyteknologisk senter vil kunne gi oss en mulighet til å utvikle fremtidens by for barn, unge og eldre. Ved å fokusere på hvordan vi bygger, hvordan vi lever og hvordan vi beveger oss åpner vi opp for nyskapende byplanlegging og arkitektur. Utvikling og implementering av ny teknologi og nye løsninger vil kunne berøre både bygg, energi, miljø og folkehelse. Eksempelvis vil vi kunne fokusere på teknologi som vil hjelpe de eldste av oss til å bo hjemme lenger.

Vi ønsker å være en tilrettelegger for utvikling av teknologi innenfor alle de fagfelt planleggingen og gjennomføringen av lekene vil inkludere; eksempler på dette er logistikk, sikkerhet og prosjektledelse. Gjennom samarbeid med utdanningsinstitusjoner vil vi kunne etablere program med fokus på innovasjon og utdanning innenfor viktige områder.

Oleg Moiseyenko/Getty images

Ilya Hendel/Samfoto

Illustrasjon/Snohetta

Organisering og Finansiering

«OL må ikke være størst, dyrest og nyest hver gang»

– Stian Berger Røslund

Vi løfter i fellesskap

Når Norges idrettsforbund og Oslo kommune velger å søke om å få olympiske og paralympiske leker til Norge i 2022 med Oslo som vertsby, er det i trygg forvisning om at Norge har et mulig vinner-konsept, og at arrangementet vil sette et positivt og varig fotavtrykk i Oslo, Lillehammer-regionen og i landet.

Valget av vertsby for vinterlekene i 2022 skjer på IOC's session i Kuala Lumpur den 31. juli i 2015.

Dersom Oslo blir utpekt som vertsby, er det absolutte målet å gjennomføre arrangementet til fastsatt tid, innen gitte økonomiske rammer og til en kvalitet som gjenspeiler søknadene og vertskapskontrakten med IOC. Arbeidet har vært og må også videre organiseres på en måte som sikrer gjennomføringskraft, usikkerhetsstyring og risikokontroll.

Det er søkernes mål at De olympiske og paralympiske lekene i Oslo i 2022 vil spre glede og inspirere, og bygge samhold og tilhørighet for en ny generasjon.

Organiseringen av arbeidet i perioden før 2015

Første fase av arbeidet etter at Norges idrettsforbund tok et initiativ overfor Oslo kommune, har vært gjennomført som to forholdsvis separate prosesser. Norges idrettsforbund har ført sin prosess fram til vedtak i ekstraordinært ting i juni 2012 og senere styrevedtak. Oslo kommune har ført sin prosess fram til vedtak i bystyret i juni 2012 og i juni 2013.

Byrådet etablerte en egen midlertidig etat, Oslo 2022, som har utarbeidet konseptvalgutredningen og den samfunnsøkonomiske analysen som utgjør

bystyrets beslutningsgrunnlag, og som ligger til grunn for søknaden om statsgaranti. Søknaden om statsgaranti er utarbeidet i et samarbeid mellom Oslo kommune, Norges idrettsforbund og samarbeidskommunene.

I forbindelse med utarbeidelsen av søknaden om statsgaranti ble det behov for å samordne arbeidet, og det ble derfor etablert en søkerkomité hvor Oslo kommune, Norges idrettsforbund og samarbeidskommunene er representert. Komiteen ledes av Oslo kommune ved byrådslederen.

Fram til IOC's avgjørelse i 2015 er hovedoppgavene for arbeidet som følger:

Søkerne må bistå staten etter behov i den statlige kvalitetssikringsprosessen.

Grunnet stram framdrift må planprosessene påbegynnes allerede andre halvår 2013.

Det skal utarbeides to søknader til IOC med frister 14. mars 2014 og januar 2015.

Et omfattende informasjons- og promoteringsprogram må planlegges og gjennomføres.

Den etablerte organisasjonsstrukturen med en kommunal etat vil bli videreført fram til folkeavstemningen i Oslo 9. september 2013.

Oslo kommune vil i samarbeid med Norges idrettsforbund samtidig videreføre utvikling av en organisasjon for søknadsarbeidet, som kan tre i kraft dersom bystyrets konklusjon etter folkeavstemningen er at søknadsprosessen går videre. ►

The Oslo Organising Committee of the Olympic and Paralympic Games (OOCOG)

Oslo Organising Committee of the Olympic and Paralympic Games organiseres som et eget rettssubjekt. Eierskap og styresammensetningen vil bli gjenstand for nærmere forhandlinger mellom staten, Oslo kommune, Norges idrettsforbund og samarbeidskommunene. Det bemerkes at de to siste olympiske organisasjonskomiteene i Norge (OL i 1994 og Ungdoms-OL 2016) har hatt og har staten som majoritetseier.

Fra den eksterne kvalitetssikringen av Oslo kommunes utredning er det identifisert tre hoved-kategorier av usikkerheter; markedsrelatert usikkerhet, gjennomføringsusikkerhet og konseptusikkerhet. De konkrete risikoelementene som utgjør konseptusikkerheten, er særlig knyttet til modenheten til konseptet, tiltaksomfanget og utbyggingsprosessen. Usikkerhetene er ulike i sin karakter, og vil følgelig måtte underlegges styring på ulikt nivå i den videre prosessen.

Konseptusikkerheten er i realiteten av politisk karakter, og må i hovedsak håndteres i og lukkes ved politiske beslutningsprosesser. Søkerne legger til grunn at det ved en positiv beslutning fra IOC foreligger politiske vedtak om et tydelig mandat for gjennomføringsorganisasjonen, og at risikoreduserende tiltak på det tidspunkt har tatt ned den vesentligste konseptusikkerheten.

Finansiering

De olympiske og paralympiske vinterleker er verdens største og mest kostnadskrevenende wintersports-arrangement. De er i sin dimensjon og kompleksitet så krevende at gjennomføringen må være et nasjonalt ansvar. Derfor er det også et krav fra IOC at staten må stille økonomisk garanti.

Når Oslo kommune har sagt ja til å påta seg vertskapsrollen for et nasjonalt arrangement av denne dimensjon, er det avgjørende for kommunen at søkerne

har etablert et omforent ambisjonsnivå for arrangementet basert på bystyrets vedtak av 5. juni 2013. Søkerne tar som et utgangspunkt at de totale offentlige kostnadene fordeles mellom staten, de involverte kommunene og idretten (spillemidler). Søkerne har fordelt kostnadene på tre kategorier:

- 1. Gjennomføringskostnader
- 2. Offentlige investeringer
- 3. Driftskostnader etter lekene

1. Gjennomføringskostnader er kostnader som organisasjonskomiteen Oslo Olympic Organising Committee (OOCOC) er direkte ansvarlig for. Gjennomføringskostnadene omfatter arenarelaterte kostnader som arenadrift, arenaleie, provisorier og testarrangement. Kostnadene omfatter også lønn til ansatte, konsulenthonorarer, kostnader til administrasjon, sikkerhet (vektore) og frivillige. Videre tilkommer kostnader til markedsføring og profilering, hvor utkjøp av markedsrettigheter fra Norges idrettsforbund inngår.

Gjennomføringskostnadene omfatter også innleie av deltakerlandsbyer, medielandbyer og mediesenteret. Det legges til grunn at byggingen av deltakerlandsby, medielandby og mediesenter forestås av private utbyggere, og at disse byggene leies inn av organisasjonskomiteen til bruk under lekene, og forutsettes omsatt i markedet etter arrangementet. Det er betydelige forskjeller mellom landsbyområdene hva gjelder leien OL-organisasjonen forutsettes å måtte betale, og endelig valg av plassering vil ha betydning for kostnadsnivået.

Gjennomføringskostnadene omfatter endelig kostnader som organisasjonskomiteen indirekte er ansvarlig for. Det gjelder sikkerhetstiltak gjennomført av politiet, miljøtiltak gjennomført av staten ved Miljøverndepartementet samt midler til planlegging og infrastruktur i kommunen.

2. Offentlige investeringer omfatter investeringer i idrettsanlegg og nødvendige infrastrukturtiltak. Investeringene i idrettsanlegg gjelder bygging av en ishall i Lørenskog, bygging av tre mesterskaps-haller, to treningshaller og skiskytterarena samt oppgraderinger i Holmenkollen nasjonalanlegg for nordiske grener, i Oslo Vinterpark, av bob- og akeanlegget og av arenaene for de alpine grener i Lillehammer-regionen.

Nødvendige infrastrukturtiltak er vurdert å omfatte perrongforlengelser på stasjonene Midtstuen og Frognerseieren på Holmenkollbanen, etablering

av planfrie kryss på Vinderen og Slemdal samt mindre infrastrukturtiltak knyttet til landsby- og arenaområdene. Det er få infrastrukturtiltak som er nødvendige i Gudbrandsdalen.

3. Driftskostnader etter lekene omfatter i hovedsak driftskostnader for oppgraderte og nye idrettsarenaer. Totale årlige driftskostnader etter lekene som følge av investeringene i idrettsanlegg er beregnet til mellom 100 og 110 mill. kroner.

Det totale budsjettet for olympiske og paralympiske leker fremkommer i tabellen under.

OSLO 2022 BUDSJETT			Lillehammer	Lillehammer
Beløp angitt med forventet kostnad (P50) i MNOK:			Økern	Kjelsrud
Org. Komite	A1/2	IOC garanterte inntekter	3 577	3 577
	A+	Andre inntekter	2 845	2 845
	B1	Anleggsinvesteringer – OCOG	-	-
	B2	Gjennomføringskostnader – OCOG	18 497	21 159
	T=(B-A)	Netto offentlig tilskudd (underskuddsdekning)	12 074	14 736
Offentlig og privat	C	Anleggsinvesteringer non-OCOG	12 077	9 781
	D	Gjennomføringskost non-OCOG	2 399	2 399
	SUM non-OCOG kostnader		14 476	12 180
	Finansiering (av C+D) fordelt mellom offentlig og privat:			
	F	Finansiering offentlig	7 197	7 743
		Finansering privat	7 279	4 437
	SUM non-OCOG finansering		14 476	12 180
	Brutto statsgaranti – før usikkerhetsavsetninger		32 973	33 339
	Prosjektovergripende usikkerhet		796	805
	Brutto statsgaranti – etter prosjektovergripende usikkerhet		33 769	34 143
	Brutto statsgaranti ekskl. Garanterte inntekter		30 192	30 566
	Reserve fra byrådssak		3 499	3 174
Brutto statsgaranti inkl. Reserve (ekskl. Garanterte inntekter)			33 691	33 740

Kostnadsfordeling

Når det gjelder kostnader knyttet til utredningsarbeidet, kvalitetssikring og utarbeidelse av søknaden om statsgaranti, har Oslo kommune totalt bevilget 140 mill. kroner til formålet. Norges idrettsforbund og kommuner som har deltatt i utredningen, har selv bekostet sine utgifter.

I vurderingen av en riktig kostnadsdeling mellom aktørene staten, kommunene og idretten har søkerne til grunn som en forutsetning at staten ut fra arrangementets nasjonale karakter bærer gjennomføringskostnadene.

Når det gjelder investeringskostnadene til idrettsanlegg og infrastruktur, er det søkerne oppfatning at fordelingen av kostnadene kan foretas etter mange ulike modeller, og at det derfor vil være mest hensiktsmessig at partene fremforhandler

en modell som gir et omforent grunnlag for en konkret kostnadsdeling.

Når det gjelder etterbrukskostnadene, i hovedsak driftskostnader til oppgraderte og nye idrettsanlegg, er det søkerne oppfatning at disse kostnadene må bæres lokalt.

Inntektene fra vinterlekene utgjør både garanterte inntekter fra IOC og ikke-garanterte inntekter. Inntekter i OL-budsjettet består primært av garanterte TV-inntekter og sponsorinntekter fra IOC, nasjonale sponsorinntekter, billettinntekter og lisensinntekter samt salg av overskytende eiendeler etter lekenes slutt. I tillegg kommer inntekter tilknyttet paralympiske leker, kulturarrangementer og testarrangement samt innkvartering, forpleining og transport.

Inntektene bør i sin helhet gå til fradrag fra gjennomføringsutgiftene.

Vedlegg

Konseptvalgutredning
Kvalitetssikringsrapport i Oslo kommune
Beslutninger og vedtak i Oslo kommune
Oppdaterte vedtak i samarbeidskommuner
Vedtak i idrettens organer

